

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De concionatoris officio in suggestu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

vacita meditatione intueatur. Maxime vero nocte quæ concionis diæ præcedit, eam præparationem adhibebit, vt ardentem Deum oret, omnis sapietiz, omniumq; sanctarum virtutum auctorem, qui & sibi, & alijs qui audituri sunt, largiatur, vnde diuinus cultus, & salus animarum adiuuetur.

Nec porro nostra ætate defuerunt, qui non solum profusis lachrymis, sed cæso etiam verberibus corpore id à Deo petere consueverunt.

Id etiam institutum habebit, vt ante quam suggestum ascendat, perpetuo sibi proponat concionem eiusmodi, quæ scilicet vel multitudo sit hominum esurientium, cibumque à prædicatione sua expectantium; vel cætas claudorum, paralyticorum, hydropis laborantium, mututorum, cæcorum, surdorum, malo demone æstuantium, leproforum, valetudinis beneficium quærentium.

Huc cum spectare debeat, ita in omni concionandi parte se comparet, vt eorum rationibus salutique prospiciat, & consulendo, & consolando, & omni officio, præstantiq; remedio.

Consideret præterea, se piscatorem hominum esse: ideo neruos omnes intendere debet, atque adeo expiscari, vt fagenam euagelicam impleat, nempe animas pereuntium Christo Domino lucrifaciat. quare videat, nè in prædicationis officio languescat.

Sed vt sanctas commotiones in alijs excitet, tales primùm animo suo ipse concipiet, atque in se se exsuscitabit: ita vt quales in aliorum mentes transfundi cupit, ipse illas animi sui sensibus rectè concepat, quasi spectandas: cæteris proponat.

Id a se qui studebit primùm ardenti prædicatione; deinde rei de qua dicturus est, explorata cognitione; tum vehementi cognitione, & quasi ob oculos posita specie ipsius rei quam meditatione concepit; ac præterea attenta lectione loci sacre scripturæ, qui cum re conueniat, quam animo excogitaram habet.

Et quoniam ad commouendos animos parum valet concio alieno labore conscripta: nunquam ad affectionum excogitationem alienæ concionis industria

vetur: sed ingenio suo concipiet ac gignet, quò vehementius primùm se, deinde alios afficiat.

Disciplinæ enim cibus qui populo proponitur, mente propria, quasi stomacho concoctus, vires maiores habet ad omnem sanctam commotionem.

Nè igitur concionator se totum in alienas conciones temerè ingurgitet: satius est, eas ex sanctissimorum ecclesiæ doctorum, Gregorij Magni, Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, aliorumque patrum homilij, sermonibus, & tractationibus confici, & quasi constari.

Eam quoque præparationem in omni concione rectè explicanda adhibebit, vt quem deuotionis ardorem ex religiosa diuinarum precum recitatione, sacra celebratione, & pia meditatione Deo iuuante conceperit, eundem studiosè euret secum in suggestum deferre.

De concionatoris officio in suggestu.

ATQVE hæc quidem sunt, ad quæ concionator se parat, antequam suggestum ad concionandum ascendat: quem vbi ascendit, illud in primis breui tacita oratione rursus à Deo præcabitur, vt sincerum castumque sit prædicationis suæ studium; vt nemini noxium; vt & sibi, & omnibus in commune salutare.

Hocque etiam summa prece tacitus contendet, vt si fortasse in concionando se vel gloria inani, vel alio vitio attentari aliquando contigerit; id, & alia omnia, quæ aliorum quam ad diuinam gloriam, ad animarumque salutem spectet, Deus diuinæ suæ gratiæ virtute disijciat, atque planè auertat.

Deinde, quod antiquissimi instituti est, ac non sine mysterio quidem, salutationem angelicam, non festinanter, non canore, sed graui, piaque pronunciatione, ac genibus flexis recitabit, ad præscriptam verborum formulam quæ ecclesiæ sancta vitur: ita vt ne verbum quidem vel addat, vel detrahat, vel mutet, quod ab illius instituta ratione diuersum sit. Si concionatur intra Missarum solennia quæ ipse celebrat, salutatione angelica non vtetur.

Dum in concione versatur, sibi ob mentis

sis oculos perpetuò proponet tanquam in aduerso pariete Christum Dominum in maiestate iudicantem: qui ab se quoque iam iam villicationis rationem depolcat.

Post concionem verò, prout ratio valetudinis tulerit, antequam cibum capiat, paulisper orabit: sicque quos progressus concionando facere cepit, eos orando profectetur: & sic deinceps adiuuabit perpetuo opere sanctitatis, ac voce virtutis.

De ritu concionandi.

SACRAM concionem intra Missarum solennia, euangelio scilicet recitato haberi, antiqui instituti est.

Id igitur seruabitur non solum ab Episcopo, parcho, animarumve curatore, aut sacerdote Missam celebrante, sed à quocunque alio concionaturo, etià qui tunc celebrat ibi.

Episcopus in Missæ solennis sacrificio concionem habebit, mitra, episcopaliq; sacro omni vestitu indutus.

Ministros sacris indumentis vestitos sibi concionanti ab utroq; latere assistentes adhibebit, ex veteri canone septem, vbi potest; sin minus, pauciores.

Ministram præterea pluuiali indutum; qui à latere sinistro baculum pastorale ante se sustineat.

In Missæ sacrificio non solenni cum concionatur, vtetur stato Missæ vestitu, mitra, baculo, & ministris saltem duobus superpelliceo indutis: q; si canonici sunt, canonicali chori vestitu induentur.

In alia actione quàm in Missæ sacrificio, aliove tempore, pluuiale, mitram, baculumq; adhibebit, & duos pluresve ministros sibi assistentes arbitrato suo, prout actio solennis, & frequentia populi, & ecclesiæ vbi concionatur, ratio postulat.

Qua etiam in actione cappam episcopalem, & stolam potius quàm pluuiale & mitram adhibeat licet, & duos item sibi assistentes, superpelliceo, aliove chori habitu indutos; & duos præterea ministros, vnum qui pastorem baculum, & alterum qui mitram à dextero latere teneat.

In actione minus solenni, in ecclesiæ non insigni, rochetto, & mozera vtetur,

stola adiuncta, adhibitis etiam assistentibus & ministris vt supra cum insignibus episcopalibus.

Sed in omni alia functione, præterquàm in Missæ sacrificio, triplici hæc indumentorum ratione prout maluerit, vtetur; ita vt modò pluuiale, modò cappam episcopalem, modò rochetum mozetamq; cum stola induat, pro temporis, loci, personarumve ratione.

Si quando ex tempore vsu venerit vt concionetur, vbiq; etiam sine stola gregem suum verbo Dei, salutaribusq; monitis pascet.

In ecclesiæ cum concionatur, id munus obibit sedens in medio altari in faldistorio, aut in sede loco eminentiori collocata, aut in cathedra episcopali; aut etiam suggestum, ambonemve ascendet: vbi itidem sedens concionem habebit, mitra item, cæterisq; vt supra pro ratione adhibitis.

Si in oratorio, aliove loco concionem habebit; de suggestu, si vllus est, aut de sede aliquanto altius collocata concionabitur.

De libro etiam vbiq; concionetur licet ad præscriptum concilij prouincialis quarti; ita vt vel ipse, vel Archidiaconus, aliusve quæ maluerit, ei per clausulas sacræ scripturæ verba distinctè de libro pronunciet, quæ ipsæ deinceps ordine sigillatim explicet.

Parochus autem animarumve curator, qui inter Missarum solennia concionem habet; aut in altari ab epistolæ latere capite aperto concionando stabit; aut opportunius suggestum ascendet: vt facilius (præsertim cum populus frequens conuenit) ab omnibus exaudiri possit.

Quo in loco capite aperto erit, & stabit, aut sedili inhærebit, casula dum concionatur indutus vel exutus, prout maluerit.

Alius verò sacerdos, cum non celebrat, inter Missarum solennia concionaturus, non in altari sed de suggestu concionem habebit.

Quod si parochus animarumve curator, aut alius sacerdos, aliquando intra Missarum solennia, quæ alter sacerdos celebrat, aut alio tempore quàm in Missa concionatur; ad eius muneris functionem

acem